

E-Factura – următorul pas spre digitalizarea fiscală în România

- La finele lunii iulie 2023, Consiliul UE a aprobat derogarea privind adoptarea e-Factura generalizată în România cu aplicabilitate pentru perioada 1 ianuarie 2024 – 31 decembrie 2026. Este așteptată legislația națională prin care trebuie stabilite cel puțin data de la care intervine obligația e-Factura și categoriile de operatori economici care trebuie să se conformeze noilor reguli
- Chiar și în lipsa acestor parametri, firmele românești nu vor avea foarte mult timp la dispoziție, astfel încât ar trebui să înceapă deja demersurile pentru implementarea R0 e-Factura
- Aproape un sfert dintre companiile românești spun că au nevoie de până la 6 luni pentru a implementa sistemul R0 e-Factura, dar majoritatea cred că au nevoie de mai mult timp, astfel: 45% dintre acestea au indicat un interval de 6 luni până la 1 an și 25% au menționat un interval între 1 și 2 ani, potrivit celui mai recent sondaj din cadrul webinarului organizat de EY marți, 22.08.2023
- Astfel, 83% dintre companiile respondente declară că nu ar fi pregătite pentru data de 1 ianuarie 2024 ca dată de începere a emiterii facturilor prin sistemul R0 e-Factura, în timp ce doar 17% afirmă că sunt pregătite

Cât de pregătite sunt companiile românești pentru a implementa sistemul R0 e-Factura începând cu 1 ianuarie 2024, care sunt necunoscutele în etapa premergătoare trecerii la noul sistem, care sunt implicațiile pentru companiile care nu sunt înrolate în prezent în sistemul R0 e-Factura, rezultatele așteptate de autoritățile fiscale urmare implementării e-Factura, dar și

care este practica altor state membre ale UE privind e-Factura, au fost principalele teme de discuție abordate în cadrul webinarului organizat marți, 22.08.2023.

La sfârșitul lunii iulie a.c., Consiliul Uniunii Europene a acordat României derogarea de a adopta facturarea electronică obligatorie, decizia fiind aplicabilă pentru perioada 1 ianuarie 2024 – 31 decembrie 2026. Astfel, sistemul R0 e-Factura ar putea deveni obligatoriu la nivel generalizat, cel mai devreme începând cu 1 ianuarie 2024, pentru tranzacțiile între firmele stabilite în România.

„Niciunde nu am văzut o transformare mai accelerată a raportărilor fiscale în format digital decât în România. SAF-T, R0-transport, e-Factura pentru bunuri cu risc fiscal ridicat și canalul B2G și iată-ne acum în așteptarea următorilor pași pentru factura electronică B2B la nivel generalizat”, a precizat moderatorul webinarului, **Georgiana Iancu, Partener, Coordonator Practică de Taxe Indirecte și Digitalizare Fiscală, EY România.**

În așteptarea legislației naționale, sunt o serie de aspecte pentru care se așteaptă clarificări din partea autorităților, începând cu data de la care se va adopta e-Factura, dacă se va lua în considerare extinderea raportării datelor din facturi prin platforma R0 e-Factura care se aplică în prezent bunurilor cu risc fiscal ridicat la nivel generalizat sau, dimpotrivă, dacă se va adopta încă de la bun început platforma R0 e-Factura ca unic canal de facturare. Consecințele nerespectării termenelor de adoptare (deducerea TVA, potențiale contravenții sau stimulente în cazul conformării în termen) sau dacă se are în vedere o implementare etapizată sunt alte aspecte foarte importante pentru care mediul de afaceri așteaptă clarificări prin legislația ce urmează să fie adoptată.

În spiritul derogării primite de România din partea Consiliului UE, direcția așteptată ar fi aceea că singurul

mesaj care dobândește calitatea de factură să fie cel transmis electronic prin sistemul RO e- Factura. Pe de altă parte, în contextul în care România are la dispoziție doar trei ani în care e-Factura să devină aplicabilă la nivel generalizat, poate fi luată în considerare și alternativa implementării (poate pe o perioadă de tranziție) a unui sistem în care datele din facturile emise să fie raportate prin sistemul RO e-Factura (așa cum se întâmplă acum în cazul bunurilor cu risc fiscal ridicat), astfel încât în paralel furnizorii să își comunice facturile către clienți prin canalul agreat comercial.

Prezent la webinarul EY, reprezentantul Ministerului de Finanțe, Iulian Ardeleanu, Director General, Direcția Generală de Legislație Fiscală și Reglementări Vamale și Contabile, a reiterat faptul că, începând cu anul 2024, în România se va aplica cu certitudine o variantă din cele două.

Experiența privind facturarea electronică la nivelul UE arată situații diferite. Astfel, Italia a fost primul stat care a implementat e-Factura, urmând Polonia, Franța și Germania. Italia a implementat în mai puțin de un an, iar practica celorlalte state arată că au avut nevoie de circa doi ani. Germania a obținut derogarea din partea Consiliului UE odată cu România, termenul propus spre implementare fiind anul 2026.

Georgiana Constantin, Senior Manager, Taxe indirecte, EY România: *„În privința implementării e-Factura generalizată în relația B2B, este important să ne uităm și la ceea ce au făcut alte state membre din UE. Italia, Polonia și Franța au început de ceva vreme demersurile pentru adoptarea e-Factura la nivel generalizat, România și Germania tocmai ce au obținut derogarea Consiliului UE. O analiză a celor mai bune practici privind e-Factura la nivelul UE ar trebui să contribuie la așezarea unui sistem cât mai eficient, odată ce se trece către e-Factura la nivel generalizat. Principalele direcții observate sunt: timpul pe care țările și l-au luat pentru implementarea e-Factura – între 9 luni până la 2 ani și*

jumătate, implementare etapizată în funcție de categoriile de contribuabili – Franța, Polonia, Italia, precum și e-Factura ca document original pentru tranzacțiile domestice”.

Aspecte concrete privind implementarea e-Factura la nivel generalizat, detaliate împreună cu reprezentanții autorităților, s-au referit la obiectivele E-Factura, perioada și modalitatea de implementare, calendarul de implementare, etapizare precum și implicațiile în cazul neadoptării e-Factura la termen.

„Principalul obiectiv, pentru autorități, al trecerii la sistemul e-Factura, este cel al prevenirii și combaterii fraudei, pentru că vom avea posibilitatea identificării tuturor neconcordanțelor apărute în datele raportate de contribuabili și vom putea interveni în timp real pentru remedierea acestora. La fel de important este obiectivul creșterii transparenței fiscale, mai ales în zona achizițiilor publice. Implementarea sistemului e-Factura este, de altfel, benefic pentru ambele părți, autorități și mediul de afaceri, care va avea la dispoziție un foarte bun instrument de lucru, atât în relația cu statul, cât și în relația cu ceilalți parteneri de afaceri”, a explicat **Iulian Ardeleanu, Director General, Direcția Generală de Legislație Fiscală și Reglementări Vamale și Contabile, Ministerul Finanțelor.**

La rândul său, **Antoine Avram, Director General, Unitatea de Management al Informației, ANAF,** a menționat faptul că „ANAF asigură cheltuielile publice printr-o colectare eficientă, pentru care trebuie să avem o administrare fiscală digitalizată. Factura electronică reprezintă un element dintr-un întreg al digitalizării fiscale. În conținutul facturii regăsim date valoroase, date despre contribuabili, sume ce urmează a fi încasate, bunuri ce vor fi livrate, informații importante în activitatea de colectare. Trebuie să devenim cea mai performantă agenție fiscală din UE. Urmărim să realizăm un profil al contribuabilului, în stânga patrimoniul, în dreapta obligația fiscală, între care trebuie să existe un echilibru

perfect”.

Albert Fruth, Șef Birou, Elaborare Strategii și Informatizare, Unitatea de Management al Informației, ANAF, a menționat faptul că „Proiectul e-Factura a fost demarat conceptual în anul 2020, fiind desfășurate mai multe activități la începutul anului 2021 și a intrat în linie dreaptă din noiembrie 2021, când platforma RO e-Factura a devenit disponibilă pentru agenții economici. Detaliile care susțin facturarea electronică se regăsesc atât pe site-ul ANAF, cât și pe cel al Ministerului Finanțelor Publice, unde este postat și link către asro.ro, de unde se poate descărca în mod gratuit standardul european de facturare electronică ce stă la baza RO e-Factura”.

Facturarea electronică ar trebui să contribuie semnificativ, nu doar în România, ci la nivelul administrațiilor fiscale internaționale la reducerea decalajului de TVA, dar și la îmbunătățirea capabilităților de management al riscului. „Cât privește detectarea timpurie a schemelor de fraudă, desprindem atât în contextul discuțiilor privind e-Factura cu reprezentanții administrației fiscale din România, cât și din discuțiile la nivelul UE pentru adoptarea pachetului ViDA – TVA în era digitală, o preocupare pentru a crea o legătură între bunuri/servicii, factură și plată”, a concluzionat **Georgiana Iancu**.

„Comaniile noi care vor trebui să se conformeze vor avea nevoie de investiții în noi sisteme IT și de pregătire personal, dar și la nivelul autorităților vor trebui resurse pentru a ne pregăti pentru înrolarea eficientă a companiilor. Analizăm dacă acest lucru să se facă în etape, astfel încât să integrăm eficient e-Factura în sistemul fiscal din România. Nu se pune acum problema unor sancțiuni pentru cei care nu vor reuși o conformare perfectă, pentru că interesul nostru este să avem cât mai multe companii în sistem”, a mai precizat **Iulian Ardeleanu, Director General, Direcția Generală de Legislație Fiscală și Reglementări Vamale și Contabile**,

Ministerul Finanțelor.

Legat de acordarea unei perioade de grație, faptul că va urma implementarea e-Factura începând de anul viitor a fost anunțat de către autorități încă de-acum doi ani, a explicat în continuare reprezentantul MF, *„iar mediul de afaceri a fost informat că am solicitat derogarea de la CE și am obținut-o, pentru intervalul 1 ianuarie 2024, timp de trei ani, deci nu se mai pune problema unei perioade de grație în trecerea la acest sistem. Între timp, pentru a facilita modul de raportare pentru companii, analizăm variante de lucru cu declarații pre-completate, de exemplu decontul TVA, dar și altele”*, a spus acesta.

Pe parcursul webinarului EY, a fost relansat sondajul de la finele lunii iunie 2023, pentru a lua pulsul mediului de afaceri și a vedea cât de pregătite sunt companiile din România să adopte e-Factura. Astfel, 83% din respondenți spun că nu sunt pregătiți să aplice factura electronică la nivel generalizat de la 1 ianuarie 2024.

Întrebate care ar fi un interval considerat rezonabil pentru conformarea la regulile de facturare electronică prin intermediul platformei R0 e-Factura de la data publicării legislației, companiile au indicat astfel: 25% din respondenți s-ar putea încadra într-un termen de până la 6 luni. Majoritatea însă au nevoie de mai mult timp, astfel că 45% din companii au nevoie de 6 luni până la 1 an și 25% din companii au nevoie de 1 până la 2 ani.

Puține sunt companiile cărora le-ar trebui mai mult de 2 ani, respectiv doar 5%, în scădere de la 20% cât indica sondajul făcut de EY la finele lunii iunie 2023, *„ceea ce poate să însemne și că, odată ce Consiliul UE a avizat favorabil derogarea solicitată de România, companiile au început deja analiza și demersurile pentru conformarea la noile cerințe de facturare”*, a explicat **Georgiana Iancu**.

„Concluzia principală care se desprinde din webinarul susținut alături de invitații noștri din cadrul Ministerului de Finanțe și ANAF, este aceea că, odată ce se va trece către e-Factura la nivel generalizat în spiritul derogării primite din partea Consiliului UE, e-Factura devine singurul exemplar care să susțină deducerea TVA. Or, acest lucru prezintă o importanță majoră pentru companii. Așadar, recomand companiilor să trateze implementarea e-Factura nu doar dintr-o perspectivă de soluție IT, ci să ia în calcul toate implicațiile fiscale, dar și pe cele de natură comercială, precum și o analiză de business detaliată pornind de la standardul de facturare electronică”, a concluzionat **Georgiana Iancu** în încheierea webinarului.